

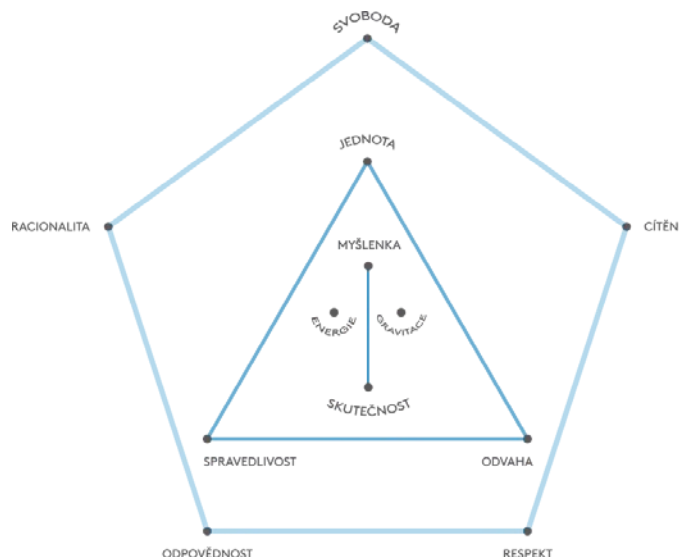
TY A HODNO(TY)

5 workshopů

na motivy hodnot Nadace Karla Janečka

Nadace
Karla Janečka

Nabízíme vám pět programů, které nejsou produkčně a materiálově náročné. Když budete chtít programy použít na táboře/škole v přírodě, můžete je poskládat za sebou, protože jsou odlišně charakteristicky zaměřené a dají se použít v několika dnech za sebou a zároveň mají smysl dramaturgicky – tedy střídání sociálně, fyzicky, psychicky a kreativně zaměřených aktivit. Všechny aktivity se dají snadno přesunout do outdooru.

Hodnoty Nadace se velmi prolínají a velmi spolu souvisí. Pracovala jsem s tím, že jsem dané hodnoty zaměřila na občanskou angažovanost. Jednotlivé workshopy jsem skládala dle souvislostí hodnot – tedy nejdříve cítění a druhý workshop jakýsi protipól toho – racionalita. Třetí a čtvrtý workshop – respekt a odpovědnost. A v posledním se všechny hodnoty propojí a akcentují se ve svobodě.

Andrea Kosařová
andrea.kosarova@gmail.com

WORKSHOP N.2 RACIONALITA

charakteristika: diskuzní – simulace rozhodování dvou mafiánských rodin, které mohou/nemusí spolupracovat

počet účastníků: dle velikosti místnosti – 30 v kruhu

Cíl: účastník si zažije rozpor mezi emočním a racionálním rozhodováním a pojmenuje, jaké jsou výhody a nástrahy obou těchto typů. Účastník se naučí tyto typy rozlišovat. Účastníci si vyzkouší vymyšlení strategie přežití vlastního týmu na základě pocitu ohrožení, ale při plném vědomí, že spolupráce by byla nejvýhodnějším řešením pro všechny.

Popis hry:

Hra začíná společným úvodem (legenda a vysvětlení pravidel), potom se hraje ve dvou místnostech paralelně – v každé místnosti je polovina účastníků, každá symbolizuje jednu mafiánskou rodinu. Hra má 10 kol, všechny mají stejný průběh – rodiny stanovují strategii postupu vůči druhé rodině – buď chtějí spolupracovat, anebo druhou rodinu chtějí podvést.

Legenda:

Nacházíme se v New Yorku na začátku 20.let. Hospodářská situace je tíživá, lidé žijí na ulici, mnoho lidí nemá žádnou obživu a město je prosyceno zločinem. Kdo nemá práci, žije z lupů, drobných zločinů či z výpalného. Vy jste součástí tohoto temného živlu – jste mafiánská rodina, která žije na úkor okradených a podvedených.

Ve městě jsou proslaveny dva největší mafiánské klany – McBudyovi a Donahillovi. Rodiny jsou znepřátelené, protože jdou po podobných cílech, navzájem si vykrádají objekty a přetahují pěšáky. Nicméně během posledních loupeží na sebe vždycky narazili a byli nuceni se společně domluvit, co udělají s lupem. S druhou rodinou můžete buď spolupracovat, a o lup se rozdělit. Je to sice bezpečnější, nicméně lup se Vám zmenší. Pokud spolupracovat nebudete, a nahlásíte druhé mafiány policii, můžete vyhrát celý lup. Je ale možné, že stejnou věc udělá druhá rodina ještě dříve, než vy, a budete trátit ještě více.

Na Vás teď bude určit, jak tato domluva vypadala a jak z ní Vaše rodina na konci vyšla.

Lektor představí Pravidla pro mafiánské rodiny:

- Hra má 10 kol, každé kolo trvá 6 minut
- V každém jednom kole je Vaším úkolem (jako rodiny) určit, zdali chcete s druhou mafiánskou rodinou spolupracovat anebo ne. Vaše rozhodnutí dáte nestrannému rozhodčímu vědět tak, že na konci kola odevzdáte kartičku (spolupráce nebo nespolupráce)
- Rozhodnutí druhé skupiny se vždy dozvíte až na konci kola. Rodiny spolu během hry nesmějí komunikovat.
- Po konci každého kola zapíšeme do tabulky peníze, které jste získali/ztratili
- V posledních třech kolech se peněžní hodnocení násobí, v 8. a 9. kole dvakrát, v 10. kole třikrát. Násobení platí pro plusové i minusové částky.
- Celkový výsledek se dozvíte až po konci 10.kola
- Na konci každého kola po Vás lektor bude chtít kartičku, na které se musíte jednohlasně domluvit a potvrdit lektorovi shodu. Lektor pak oznámí, jaké strategie rodiny zvolili a zapíše peněžní zisky/ztráty.

Rozdělení peněz:

- o Pokud obě rodiny odevzdají kartičku spolupráce, každá rodina získává 100 000 zlatých.
- o Pokud každá rodina odevzdá jinou kartičku, tak rodina, která chtěla spolupracovat, ztrácí 200 000 zlatých, a rodina, která nechtěla spolupracovat (nahlásila druhou rodinu policii), získává 200 000 zlatých.
- o Pokud obě rodiny odevzdají kartičku nespoupráce, každá rodina ztrácí 100 000 zlatých.

Po každém kole lektor odebírá kartičku od obou rodin, a vyhodnocuje průběh kola. Zapisuje také do tabulky finanční posuny. Z lektorských zkušeností je pravděpodobné, že rodiny nebudou spolupracovat, přestože je to nejrozmunnější řešení, protože se bojí podrazu ze strany druhé rodiny. Během této hry se ještě nikdy nestalo, že by obě rodiny spolupracovaly.

Po skončení posledního kola jdou obě rodiny do společné místnosti, následuje společné krátké odvětrání emocí, protože rodiny se poprvé uvidí od začátku hry a budou pravděpodobně rozčarováni z postupu druhé rodiny. Odvětrání může mít formu rychlého cvičení zaměřeného na odstřihnutí se od role mafiánské zneprátené rodiny, tzn. dynamické individuální „zablbnutí“.

REFLEXE:

Reflexe má nejdřív formu skupinové diskuze nad strategiemi, které rodiny zvolili a jejich významem, vlivem emocí v jejich rozhodování a konfrontace s emočním rozhodováním druhé rodiny.

Následně lektor přemostí téma rozhodování ve hře na téma racionálního rozhodování („Jaké rozhodnutí by dávalo největší smysl?“), a emočního rozhodování („Co všechno hrálo roli ve Vašem rozhodování o strategii?“). Lektor provede skupinu otázkami:

- „Jakou strategii jste ve Vašem klanu zvolili?“
- „Jak Vám Vaše strategie fungovala?“
- „Jak překvapivé pro Vás byla rozhodnutí druhé rodiny?“
- „Co byste příště udělali jinak?“
- „Jaká strategii je racionálně nejefektivnější?“
- „Kterou strategii jste mohli nejvíce získat?“
- „Proč jste se rozhodli jinak, než by bylo nejefektivnější a vedlo by k výhře obou?“
- „Jaké emoce Vás přiměli rozhodnout se jinak, než by bylo efektivní?“
- „Nacházíte nějakou paralelu s tím, co jsme zažili v této hře a tím, co vidíte ve svém okolí, tzn. že se lidé rozhodují na základě emocí?“
- „Jaké nástrahy má emotivní rozhodování?“
- „A jaké má naopak výhody?“
- „Jak se zachováte příště, když si uvědomíte, že jednáte na základě emocí v případě, kdy by bylo efektivnější jednat racionálně?“

Lektor pak se skupinou uzavře téma krátkým shrnutím o tom, že emoční rozhodování není ani horší, ani lepší, je ovšem důležité oba typy rozhodování oddělovat a uvědomovat si, kdy které z těchto typů používám a dělat to vědomě.

Účastníci v poslední aktivitě jednou větou definují, co si z dané lekce odnášejí za poznatek.